

Β ί α

A. Ορισμός της Βίας:

Βία είναι η χρησιμοποίηση σωματικής, πνευματικής ή ψυχικής, οικονομικής και κοινωνικής δύναμης, είτε από άτομα είτε από ομάδες με σκοπό να επηρεασθεί η θέληση άλλων ανθρώπων.

Η λέξη προέρχεται από το **ρήμα βιάζω** που σημαίνει χρησιμοποιώ ή ασκώ βία εναντίον άλλου προσώπου.

B. Μορφές της Βίας:

1. Σωματική βία.
2. Πνευματική βία.
3. Ψυχική βία.
4. Οικονομική βία.
5. Κοινωνική βία.
6. Πολιτική βία.
7. Βία στα γήπεδα (το γνωστό φαινόμενο του χουλιγκανισμού).
8. Ανώτερη βία (Οφείλεται σε τυχαίο περιστατικό).
9. Ατομική ή ομαδική βία.
10. Επιθετική ή αμυντική βία.
11. Νόμιμη (κρατική) ή παράνομη βία.

Γ. Ιστορική Αναδρομή:

Η χρήση της βίας και τα φαινόμενα εγκληματικότητας χαρακτηρίζουν την ανθρώπινη συμπεριφορά σε κάθε εποχή και σε κάθε ιστορική φάση. Συγκεκριμένα, η βία προσωποποιείται στην ελληνική μυθολογία, θεωρείται ως υπέρτατη δύναμη, σύμμαχος του Δία. Ο **Πλάτωνας** στην «Πολιτεία» τη θεωρεί υποστηρικτική των νόμων, εάν παρακωλύεται η εφαρμογή τους, ενώ ο **Αισχύλος** (Προμηθέας Δεσμώτης) τη συνδέει με την προσωποποίηση του κράτους. Από την άλλη πλευρά, το φαινόμενο της ρωμαϊκής αρένας, οι διωγμοί και οι θανατώσεις που επέβαλε η Ιερά Εξέταση, η τρομοκρατία στη δεύτερη φάση της Γαλλικής Επανάστασης, ακόμη η εποχή του Χίτλερ και Στάλιν δείχνουν ότι η Ιστορία έχει διαγράψει μια διαδρομή με άφθονα αιματηρά επεισόδια.

Δ. Αίτια της Βίας:

1. Ανεργία.
2. Η ύπαρξη μεγάλων κοινωνικών ανισοτήτων.
3. Οι οικονομικές κρίσεις και οι συνεχείς κοινωνικές ανακατατάξεις που δημιουργούν έντονα συναισθήματα ανασφάλειας και αβεβαιότητας.
4. Η κρίση του θεσμού της οικογένειας.
5. Καταναλωτισμός - Υλιστικός χαρακτήρας της σύγχρονης κοινωνίας.
6. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, τύπος) επιτελούν σημαντικό ρόλο στην επίταση του φαινομένου, αφενός με τον υπερτονισμό βίαιων σκηνών ή εικόνων, αφετέρου με τη διαμόρφωση «επιτυχημένων» προτύπων ζωής τα οποία βασίζονται στη βία και στην άκρατη δύναμη.
7. Πηγή βίαιων ενεργειών μπορεί να αποτελέσει ο φανατισμός.
8. Η αντίθεση προς τις καθιερωμένες δομές της κοινωνίας.
9. Ο αφιλόξενος χαρακτήρας των σύγχρονων μεγαλουπόλεων.
10. Ο ανταγωνισμός μεταξύ ανθρώπων θεωρείται επαρκές μέσο για την επίτευξη κοινωνικών στόχων.

Ε. Αντιμετώπιση της Βίας:

1. Εξασφάλιση εργασίας.
2. Ισότιμος διάλογος τόσο ανάμεσα στα μέλη της κοινωνίας όσο και μεταξύ των κοινωνικών ομάδων ή και κρατών.
3. Ορθή οικογενειακή αγωγή που θα κατορθώνει να εντάξει ομαλά όλα τα άτομα στην κοινωνία.
4. Παιδεία που θα προωθεί την ανάπτυξη γόνιμου προβληματισμού, κοινωνικής ευθύνης και συνείδησης, των οποίων η έλλειψη οδηγεί στη βία και την εγκληματικότητα.
5. Δημιουργική αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου (χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα).